

PSYCHIATRIE

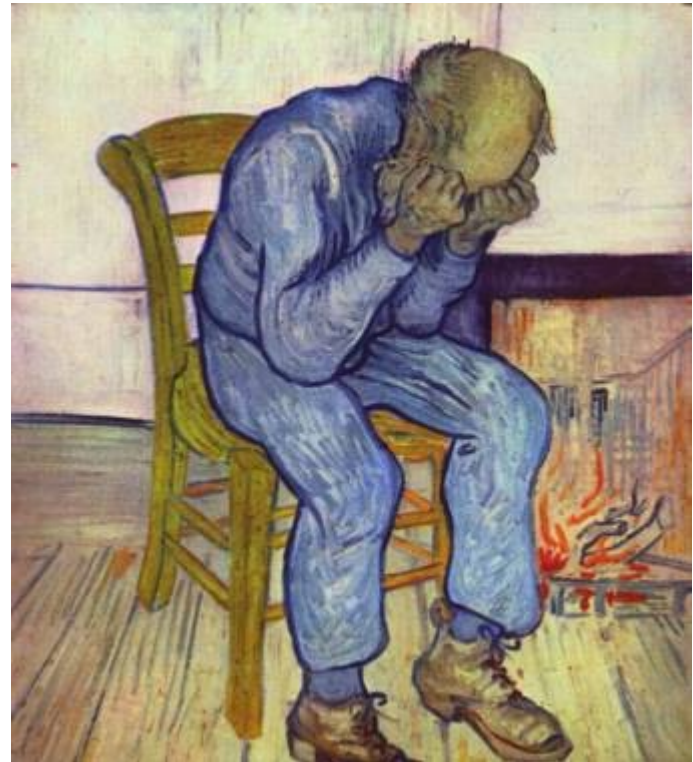
2014

Základní pojmy - kvíz

1. Psychiatrie
 2. Psychoterapie
 3. Psychologie
 4. Psychopatie
- A. Soubor verbálních i neverbálních komunikačních technik užívaných k zvýšení duševního zdraví
 - B. Obor zabývající se duševními vlastnostmi, procesy a stavy i jejich příčinami a projevy
 - C. Obecně porucha osobnosti
 - D. Lékařský obor zabývající se příčinami, diagnostikou, léčením a prevencí duševních poruch

Psychiatrie

- Lékařský obor zabývající se příčinami, diagnostikou, léčením a prevencí duševních poruch.

Historie, vývoj

- Egypt, Babylónie
 - ▣ Posedlost zlými duchy, zaříkávání, modlitby
- Starý zákon
 - ▣ Šílenství krále Saula

Historie, vývoj

ŘECKO

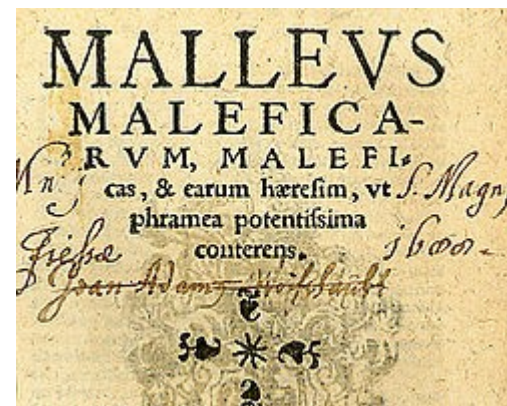
□ Hippokrates

- 4 tělesné šťávy: sanguis, chole, melanchole, flegma (1. typologie)
- Dysbalance těchto šťáv v mozku vede k duševní chorobě

Historie, vývoj

STŘEDOVĚK

- Duševní porucha = důsledek posedlosti démonem (satanem)
- Šílenství = čarodějnictví
- Kniha Kladivo na čarodějnice

Historie, vývoj

OSVÍCENSTVÍ 17. až 18. století

Racionální a lidský přístup, základy lidských práv a svobod

- **Philipp Pinel**: „sňal duševně nemocným okovy“ (otec moderní psychiatrie)
- Izolace duševně nemocných
 - ▣ Vznik psychiatrických nemocnic

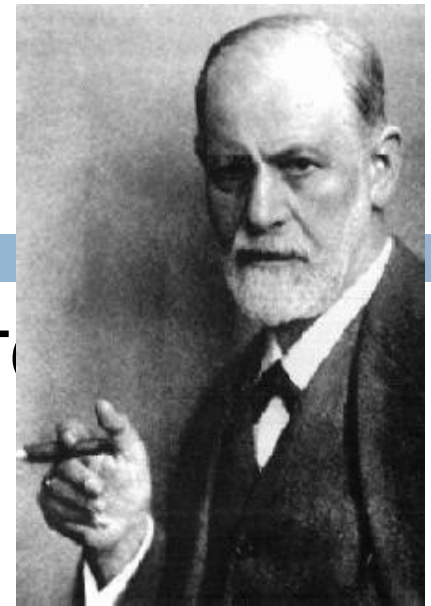
Historie vývoj

MODERNÍ PSYCHIATRIE, 19/20. ST

- **Sigmund Freud**: psychoanalýza
- Neurolog, psycholog

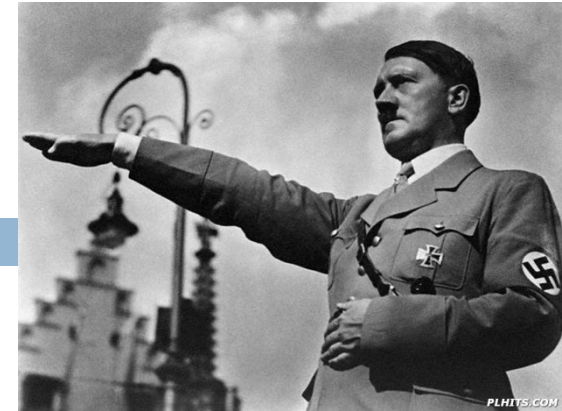
- Šokové metody: inzulinová terapie, elektrokonvulze

- 1889 – vzniká nynější Psychiatrická nemocnice v Opavě

Historie vývoj

FAŠISMUS, 2. SVĚTOVÁ VÁLKA

- Násilná sterilizace duševně nemocných, euthanázie (vraždění dětí), celkem usmrceno 180 000 psychiatrických pacientů

Historie vývoj

- 2. polovina 20. století: rozmach psychofarmakoterapie, psychoterapie, sociální přístupy
- Současnost: zobrazovací metody, hledání genetických a biochemických znaků

ORGANIZACE PSYCHIATRICKÉ PÉČE

LŮŽKOVÁ PÉČE

- Psychiatrická nemocnice. Psychiatrické oddělení.

AMBULANTNÍ PÉČE, Ambulance

- Psychiatrická
- Gerontopsychiatrická
- Adiktologická
- Dětské a dorostové psychiatrie
- Poruch příjmu potravy
- Sexuologická
- Psychoterapeutická a amb.klinických psychologů

ORGANIZACE PSYCHIATRICKÉ PÉČE

KOMUNITNÍ PÉČE

- Krizové centrum
- Denní stacionář (psychiatrický, AT, dětský...)
- CDZ, MDT

SOCIÁLNÍ A REHABILITAČNÍ PÉČE

- Chráněné a rehabilitační dílny
- Chráněné a podporované bydlení
- Domy a byty na půl cesty

PSYCHIATRICKÉ VYŠETŘENÍ,

Anamnéza

- Rodinná anamnéza
- Osobní anamnéza
- Alergie
- Gynekologická a.
- Farmakologická a.
- Dětství
- Školní a pracovní anamnéza
- Sexuální a.
- Sociální a.
- Vojenská služba
- Kriminální a.
- Řidičský průkaz, zbrojní pas
- Zájmy
- Abusus, návyková a.
- Povaha
- Psychiatrická a.

PSYCHIATRICKÉ VYŠETŘENÍ, Nynější onemocnění

- Popis a průběh potíží pacienta, cílené otázky vyšetřujícího
- Objektivní anamnéza

PSYCHIATRICKÉ VYŠETŘENÍ, Současný psychický stav (SPP)

- Zjev, způsob příchodu k vyšetřujícímu
- Vědomí
- Orientace (osoba, místo, čas, situace)
- Psychomotorické tempo
- Řeč
- Kvalita kontaktu, spontaneita, obsáhlost projevu
- Ladění, emoční přiléhavost
- Koncentrace

PSYCHIATRICKÉ VYŠETŘENÍ, Současný psychický stav (SPP)

- Spánek
- Myšlení, souvislost
- Vnímání, přítomnost nereálných smyslových vjemů
- Kognitivní funkce
- Přítomnost suicidálních úvah
- Náhled – zda je pacient vědom chorobností svého stavu

PŘÍZNAKY DUŠEVNÍCH PORUCH

Poruchy vědomí:

1. Kvantitativní:

- ▣ Somnolence
- ▣ Sopor
- ▣ Kóma

2. Kvalitativní:

- ▣ Delirium
- ▣ Obnubilace = mráкотný stav

PŘÍZNAKY DUŠEVNÍCH PORUCH

Poruchy vnímání:

- **ILUZE** = zkreslení vjemu

http://technet.idnes.cz/nejlepsi-opticke-iluze-ze-kterych-vam-budou-oci-prechazet-p3z-/tec_technika.aspx?c=A100512_114855_tec_technika_pka

- **HALUCINACE** = klamný vjem vzniklý bez reálného podnětu

- ▣ Sluchové, zrakové, čichové, chuťové, hmatové

- **Sluchové imperativní halucinace** = hlasy nutí pacienta něco provést
- **Intrapsychické halucinace** = pacient má pocit odnímání nebo vkládání myšlenek
- **Halucinatorní chování**

PŘÍZNAKY DUŠEVNÍCH PORUCH

Poruchy myšlení:

- Zpomalené myšlení
 - ZÁRAZ
 - MUTISMUS
 - Zrychlené myšlení, myšlenkový trysk
 - INKOHARENTNÍ MYŠLENÍ = nesouvislé
- BLUD** = nejzávažnější obsahová porucha myšlení
- Expanzivní
 - Depresivní
 - Paranoidní

PŘÍZNAKY DUŠEVNÍCH PORUCH

Poruchy nálady:

- Depresivní
- Manická

- FOBIE=vtíravý strach z konkrétní věci nebo situace
- ANXIETA, ÚZKOST – obavy nemají zřetelný předmět

PŘÍZNAKY DUŠEVNÍCH PORUCH

Poruchy volního jednání:

- ABULIE – ztráta vůle
- NUTKAVÉ OBSEDANTNÍ JEDNÁNÍ – opakovaně provádí různé rituály
- IMPULZIVNÍ JEDNÁNÍ – náhlý nápad je realizován okamžitě, bez rozmyslu a zábran

PŘÍZNAKY DUŠEVNÍCH PORUCH

Poruchy motoriky:

- Psychomotorické tempo – snížené x zvýšené
- STUPOR – útlum pohybových projevů
- AGITOVANOST – vystupňovaná neúčelná hyperaktivita

PŘÍZNAKY DUŠEVNÍCH PORUCH

Poruchy paměti:

- AMNÉZIE: ztráta vzpomínek na určitý časový úsek
- KONFABULACE: bezděčné zakrývání výpadků paměti vymyšlením si nepravdivých údajů

Poruchy intelektu:

- Primární vrození – MENTÁLNÍ RETARDACE
- DEMENCE – postupný úbytek intelektu

JAK SE JEDNÁ

- S paranoidním pacientem?
- S depresivním pacientem?
- S dementním pacientem?

KONTROLNÍ OTÁZKY

1. Co je delirium?
2. Co je blud?
3. Jak zjišťujeme, zda má pacient halucinace?
4. Vyjmenuj kvantitativní poruchy vědomí
5. Co zjišťujeme dotazy na základní údaje (např. datum)?
6. Jaký je rozdíl mezi strachem a úzkostí?
7. Jak se jmenuje syndrom, jehož součástí je přesvědčení o vlastní špatnosti?
8. Jak se nazývá doplňování mezer v paměti smyšlenkami?
9. Proč pacient zaujímá naslouchací postoje?
10. Jaký je rozdíl mezi demencí a mentální retardací?
11. Co to jsou intrapsychické halucinace?
12. Jak vypadá stupor?

ORGANICKÉ PORUCHY

- PŘÍČINY: atrofie, zánět, nádor, zranění, poruchy výživy mozku
- **Dementní syndrom?**

ALZHEIMEROVA CHOROBA

- Korová atrofie, úbytek acetylcholinu
- Plíživý začátek s pomalým zhoršováním paměti a inteligence
- **Psychoterapie:** udržet pacient v přirozeném prostředí, stálá mírná stimulace
- **Farmakoterapie:** kognitiva

ORGANICKÉ PORUCHY

VASKULÁRNÍ DEMENCE

- vzniká po infarktech mozku, předchozí ischemické příhody, hypertenze

DELIRIUM

- Často doprovází závažná somatická onemocnění
- Porušené vědomí, zhoršená pozornost, porucha vnímání, myšlení, motoriky, porucha diurnálních cyklů

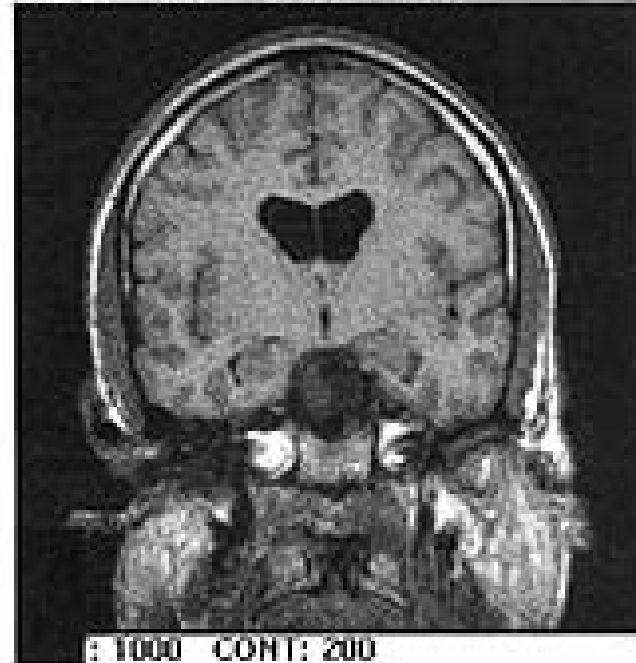
MULTI SIZE SAVE HELP

BRIT: 1000 CONT: 200

Brain with A.D

MULTI SIZE SAVE HELP

BRIT: 1000 CONT: 200

Normally Aged Brain

ALKOHOLISMUS, TOXIKOMANIE

- Psychoaktivní látka: ovlivňuje psychiku jakýmkoliv způsobem
- Závislost FYZICKÁ x PSYCHICKÁ

- **Akutní intoxikace**
- **Škodlivé užívání:** zneužívání psychoaktivní látky vede k zdravotním komplikacím

ALKOHOLISMUS, TOXIKOMANIE

Syndrom závislosti:

- Silná touha = craving
- Potíže při kontrole užívání
- Odvykací projevy, fyzická závislost
- Zvyšující se tolerance
- Změna hierarchie hodnot

ALKOHOLISMUS, TOXIKOMANIE

Odvykací stav:

- Rozvoj nejrůznějších příznaků v důsledku náhlého vysazení látky

DELIRIUM TREMENS

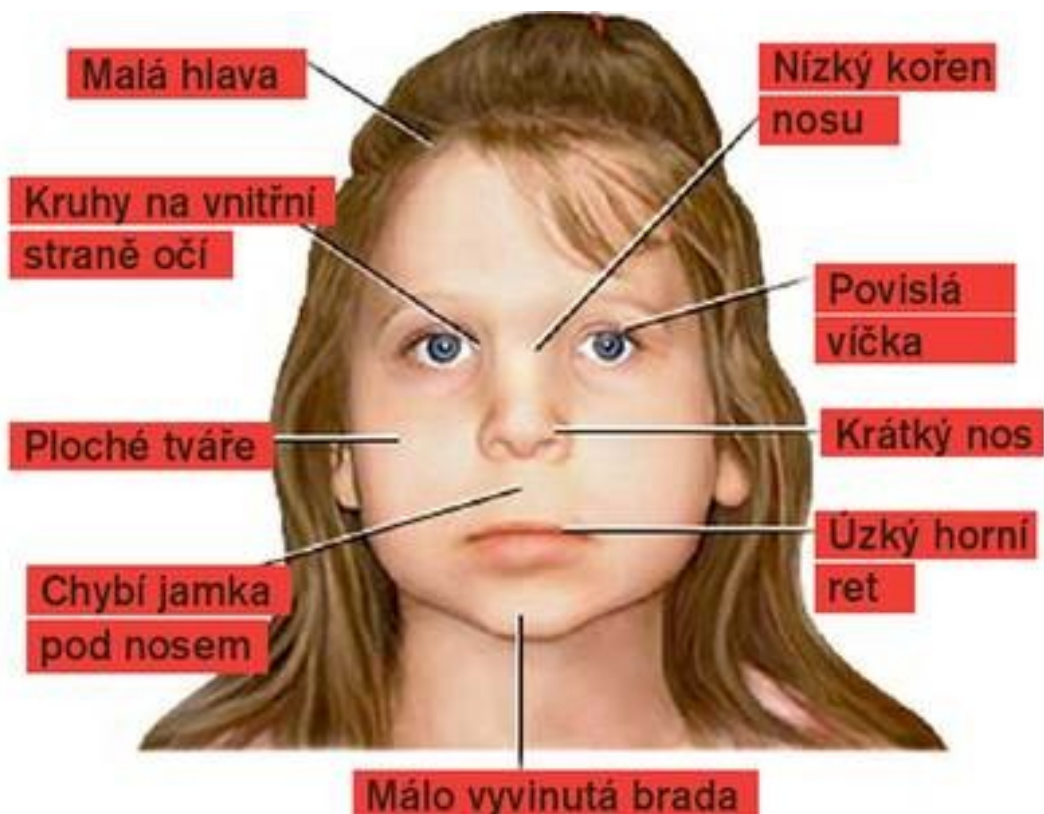
- Porucha vědomí, neklid, dezorientace, iluzivní či halucinatorní vnímání, třes, někdy epileptické záchvaty

ALKOHOLISMUS

- **Ebrieta** = podnapilost, projev akutní intoxikace
- Vliv alkoholu na proces zapamatování, **OKÉNKA** = výpadek paměti na určitý úsek podnapilosti
- Problémy v sociální oblasti, deprese
- Zdravotní problémy: ...
- **KORSAKOVŮVA psychóza**: hrubé poruchy paměti, následně obraz trvalé demence
- **LÉČBA**:
 - ▣ SKUPINOVÁ PST, RODINNÁ TERAPIE
 - ▣ **Antabus** – působí averzivní reakci při kombinaci s alkoholem

ALKOHOLISMUS

□ Fetální alkoholový syndrom

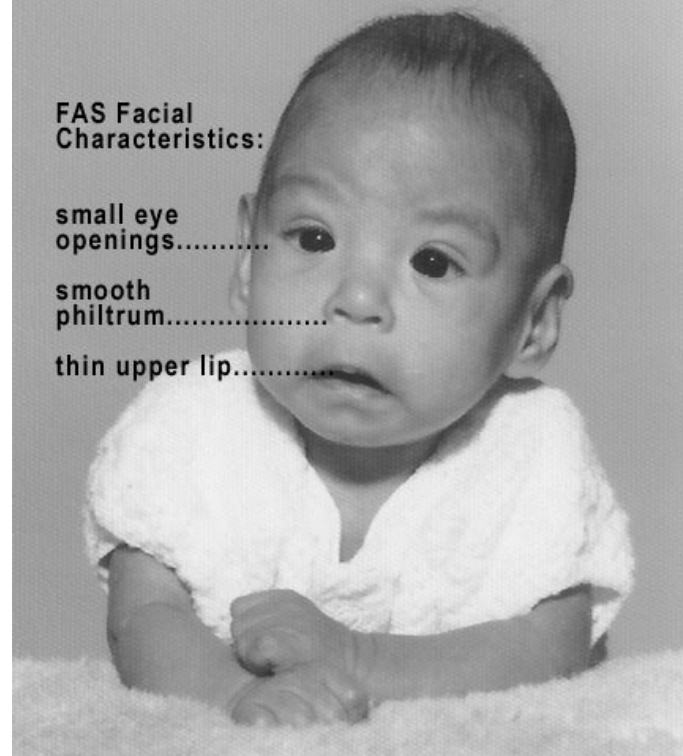
Baby with Fetal Alcohol Syndrome

FAS Facial Characteristics:

small eye openings.....

smooth philtrum.....

thin upper lip.....

TOXIKOMANIE

- Opiáty
- Kanabinoidy
- Sedativa a hypnotika
- Kokain
- Stimulancia
- Halucinogeny
- Organická rozpouštědla

- <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10266574720-zavislosti/210572231070007-zavislost-na-alkoholu/video/>
- <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10266574720-zavislosti/210572231070006-zavislost-na-drogach/>

SCHIZOFRENIE

PŘÍZNAKY:

- Slyšení vlastních myšlenek, intrapsychické halucinace
- Bludy kontrolovanosti a ovlivňování
- Halucinované hlasy
- Bludná přesvědčení, která se vymykají dané kultuře

- **POZITIVNÍ** = halu, bludy, nápadnosti v chování
- **NEGATIVNÍ** = apatie, ochuzení řeči, emoční oploštění, vyhaslost, ztráta citů, sociální stažení, nečinnost

SCHIZOFRENIE

PARANOIDNÍ SCHIZOFRENIE

- Nejčastější
- Paranoidní bludy a sluchové halucinace
- Podrážděnost, agresivita

HEBEFRENNÍ SCHIZOFRENIE

- Poruchy chování – nezodpovědné, nepředvídatelné, klackovité

KATATONNÍ SCHIZOFRENIE

- Poruchy motoriky: stupor, mutismus, udržování nezvyklých poloh

DALŠÍ PSYCHOTICKÉ PORUCHY

TRVALÁ PORUCHA S BLUDY

- Bludný systém
- Bludy perzekuční, žárlivecké, hypochondrické, velikášské
- Podávání trestních oznámení, stížností

SCHIZOAFEKTIVNÍ PORUCHA

- Schizofrenní symptomatika + porucha nálady

LÉČBA PSYCHOTICKÝCH PORUCH

- FARMAKOLOGICKÁ: **Antipsychotika**
 - ▣ Klasická a atypická
 - ▣ Také depotní formy
- Elektrokonvulzivní terapie
- Psychoterapie
 - ▣ Zapojit pacienta do běžného života, zajistit soběstačnost, edukace, režimová terapie, zapojení rodiny
- <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1095946610-diagnoza/159-psychoticke-poruchy/video/>

AFEKTIVNÍ PORUCHY = poruchy nálady

Mánie

- Nadnesená nálada, nadměrná činorodost, tlak řeči, myšlenkový trysk, zrychlené psychomotorické tempo, zvýšené sebevědomí, roztržitost, nápadný zevnějšek
 - Někdy megalomanické bludy
 - Nízká potřeba spánku
1. Hypománie
 2. Mánie bez psychotických příznaků
 3. Mánie s psychotickými příznaky

AFEKTIVNÍ PORUCHY = poruchy nálady

Bipolární afektivní porucha

- Cyklování nálad, manické a depresivní epizody
- LÉČBA:
 - ▣ Farmakologická: stabilizátory nálady (lithium, valproát), antipsychotika
 - ▣ Psychoterapie: po zvládnutí akutní fáze
 - ▣ Elektrokonvulze

- <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1095946610-diagnoza/37-maniodepresivni-psychoza/video/>

AFEKTIVNÍ PORUCHY = poruchy nálady

Deprese

- Patická nálada, ztráta zájmů a potěšení, porucha chuti k jídlu, změna hmotnosti, poruchy spánku, psychomotorický neklid či útlum, pocit viny, bezcennost, obtížné soustředění
- Myšlenky na sebevraždu = suicidální ideace
- Plán na sebevraždu = suicidální tendence
- Sebevražedný pokus = TENTAMEN SUICIDII

- LÉČBA:
 - ▣ Antidepressiva
 - ▣ Psychotherapie

MENTÁLNÍ RETARDACE

- Dána poškozením mozku v raném vývoji
- Dělení dle IQ
 - ▣ Lehká
 - ▣ Střední
 - ▣ Těžká
 - ▣ Hluboká
- Intelektový deficit, poruchy chování, pohybové stereotypie, hyperaktivita, pudové jednání, agresivita, výbuchy zlosti, epileptické záchvyty
- Příčiny
 - ▣ 1. Prenatální 2. Perinatální 3. Postnatální

Otázky do skupiny

1. Jmenuj příčiny organických duševních poruch
2. Jaké mohou být u schizofrenie poruchy
 - ▣ Vnímání
 - ▣ Myšlení
 - ▣ Motoriky ?
3. Které tělesné nemoci se projevují podobně jako deprese?

Poruchy příjmu potravy

Mentální anorexie

- Nejčastěji dívky, dochází k úmyslnému snižování hmotnosti
 - Co pacientka dělá?
 - Jaké jsou typické vlastnosti pacientky?
 - Jak se pacientka cítí?
 - Jaký je fyzikální nález?
-
- <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1095946610-diagnoza/43-mentalni-anorexie-a-bulimie/video/>

Poruchy příjmu potravy

Mentální bulimie

- Opakující se záchvaty přejídání a kontroly váhy

TERAPIE PPP

- Ohrožení života metabolickým rozvratem → metabolická jednotka
- Nutriční rehabilitace – normální jídelní režim
- Zvládání psychických problémů

SEXUÁLNÍ PORUCHY

Sexuální dysfunkce

Fáze apetenční (fantazie, přání)

- nedostatek sexuální touhy
- odpor k sexualitě

Fáze vzrušení (erekce)

- poruchy erekce u mužů, porucha sexuálního vzrušení

Fáze orgasmu

- předčasná ejakulace, poruchy orgasmu

SEXUÁLNÍ PORUCHY

Poruchy pohlavní identity

- Transexualismus
- Transvestismus

SEXUÁLNÍ PORUCHY

Abnormity sexuální preference

- FETIŠISMUS – neživé předměty jsou stimulem sexuálního vzrušení
- EXHIBICIONISMUS – sklon k veřejnému obnažování
- VOYERSTVÍ – sklon ke slídění
- PEDOFILIE – preference dětí
- SADOMASOCHISMUS – preference působení bolesti, týrání, pokořování

ÚZKOSTNÉ PORUCHY A PORUCHY VYVOLANÉ STRESEM

- Úzkost: nepříjemný emoční stav, jehož příčinu není možné definovat, doprovázena bušením srdce, nevolností, bolest na hrudi, zkrácené dýchání

AGORAFOBIE: strach z uzavřených a velkých prostor, cestování veřejnými prostředky, strach z opuštění domova

- Léčba: Antidepresiva, psychoterapie (KBT)